

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Igora Burgera v trestnej veci obvineného **M. A. a spol. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny** podľa § 296 Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí dňa 16. januára 2013 v Bratislave sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, zo dňa 28. decembra 2012, sp. zn. Tp 4/2011, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky **sa z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, uznesením zo dňa 28. decembra 2012, sp. zn. Tp 4/2011, podľa § 79 ods. 3 Tr. por. prepustil obvineného M. A., nar. X. v B., t.č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby v Banskej Bystrici, z väzby na slobodu. Podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. sudca pre prípravné konanie z daného dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. prijal písomný sľub obvineného M. A.. Súčasne obvinenému podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. uložil dohľad probačného a mediačného úradníka. Podľa § 80 ods. 2 Tr. por. uložil obvinenému povinnosť oznámiť orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu. Zároveň sudca pre prípravné konanie obvinenému uložil aj primerané obmedzenia podľa § 82 ods. 1 Tr. por., a to zákaz vycestovať do zahraničia, povinnosť dostavovať sa na každé predvolanie orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu a zákaz styku so spoluobvinenými a ich obhajcami.

Proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť prokurátor Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktorý zastával názor, že u obvineného dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. naďalej trvajú a sú takého závažného charakteru, že ani prijatím písomného sľubu, dohľadom probačného a mediačného úradníka alebo uloženými povinnosťami a obmedzeniami nemožno vylúčiť hrozbu úteku, resp. skrývania sa obvineného.

V súvislosti s konkrétnymi dôvodmi trvania tzv. útekovej väzby poukazoval na odôvodnenie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. decembra 2012, sp. zn. 5 Tost 38/2012, v ktorom sú bližšie rozpracované. Trval na tom, že dôvody väzby, tak ako boli vymedzené v doterajších rozhodnutiach, naďalej trvajú v nezmenenom rozsahu. Vzhľadom na dôkaznú náročnosť a obtiažnosť veci doposiaľ nebolo možné vyšetrenie ukončiť, a preto prepustením obvineného na slobodu hrozí, že by vyhýbaním sa procesných úkonov zmaril, resp. podstatne sťažil účel trestného konania.

Nahradenie väzby písomným sľubom a uloženie primeraných obmedzení a povinností považoval za neakceptovateľné z hľadiska proporcionality vo vzťahu k závažnosti trestnej činnosti, z ktorej je obvinený trestne stíhaný. Teoreticky by bolo možné v zmysle § 80 ods. 2 a § 81 ods. 1 Tr. por. nahradiť väzbu u obvineného M. A. obmedzeniami, avšak len v prípade, ak by to odôvodňovali výnimočné okolnosti prípadu, ktoré neboli zo strany obvineného, resp. jeho obhajcu preukázané.

Vzhľadom na uvedené prokurátor navrhol, aby najvyšší súd zrušil uznesenie sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 28. decembra 2012, sp. zn. Tp 4/2011, v celom rozsahu a ponechal obvineného M. A. vo väzbe z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

Na základe podanej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým bola podaná sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná.

V posudzovanej trestnej veci vyšetrovateľ Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odbor Bratislava, 2. oddelenie vyšetrovania uznesením zo dňa

5. októbra 2010, ČVS: PPZ-69/BOK-B2-2009 začal trestné stíhanie a vzniesol obvinenie voči 15 osobám, medzi nimi aj M. A. **za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny** podľa § 296 Tr. zák. (skutok pod bodom 1/), **obzvlášť závažný zločin podvodu** podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a/ Tr. zák. (skutok pod bodom 4/) a **obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti** podľa § 233 ods. 1 písm. a/, ods. 4 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a/ Tr. zák. (skutok pod bodom 5/) na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v predmetnom uznesení.

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, zo dňa 18. apríla 2012, sp. zn. Tp 4/2012, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 2. mája 2012, sp. zn. 1 Tost 16/2012, bol obvinený M. A. vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. a v súčasnosti ju vykonáva v Ústave na výkon väzby v Banskej Bystrici.

Pri rozhodovaní o predmetnej sťažnosti prokurátora mal najvyšší súd na zreteli ustanovenie § 76 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého môže väzba v rámci základnej alebo predĺženej lehoty väzby v prípravnom konaní a v konaní pred súdom trvať len nevyhnutný čas, čo je podporené aj rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Vychádzal tiež z ustanovenia § 79 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú aj naďalej, resp. či sa zmenili, pričom sudca pre prípravné konanie tak koná iba pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby alebo o zmene dôvodov väzby a tiež pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu.

V zmysle § 79 ods. 3 Tr. por. má obvinený právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preštudovaní predloženého spisového materiálu dospel k záveru, rovnako ako súd prvého stupňa, že trestné stíhanie obvineného pre skutky, pre ktoré mu bolo vznesené obvinenie, sa vedie dôvodne. Skutky boli spáchané, majú znaky vyššie špecifikovaných trestných činov a existuje aj dôvodné podozrenie, že tieto skutky spáchal obvinený M. A. (aj spolu s ďalšími obvinenými osobami).

Taktiež možno súhlasiť aj s názorom sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica ako i prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, že v prípade obvineného aj naďalej pretrvávajú dôvody väzby v nezmenenom rozsahu tak, ako boli ustálené v predchádzajúcich rozhodnutiach súdov v danej trestnej veci (§ 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. – tzv. úteková väzba).

Podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ alebo písm. c/, môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode, alebo prepustiť ho na slobodu, ak obvinený dá písomný sľub, že povedie riadny život, najmä že sa nedopustí trestnej činnosti a že splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaneho prípadu za dostatočný a prijme ho.

Podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ alebo písm. c/, môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaneho prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným.

Podľa § 82 ods. 1 Tr. por. ak sudca pre prípravné konanie alebo súd rozhodol podľa § 80 alebo § 81, že sa obvinený ponecháva na slobode, alebo že sa z väzby prepúšťa na slobodu, na posilnenie účelu, ktorý by sa inak dosiahol väzbou, môže orgán rozhodujúci o väzbe zároveň uložiť jedno alebo viac primeraných obmedzení alebo povinností, pričom niektoré z nich sú príkladom uvedené v citovanom ustanovení (písm. a/ až písm. i/).

V uvedenom prípade za výnimočné okolnosti možno považovať predovšetkým skutočnosť, že väčšina spoluobvinených, ktorí sa mali podľa uznesenia o vznesení obvinenia

podieľať na spáchaní trestnej činnosti, neboli vôbec vzatí do väzby, resp. boli prepustení z väzby po uložení rôznych obmedzení a nahradení väzby. S ohľadom na celkové trvanie väzby u obvineného M. A., ako aj dôkaznú situáciu (obvinený A. je usvedčovaný len jedným priamym dôkazom – výpoveďou obvineného J. D.) bolo potrebné tieto okolnosti vyhodnotiť v prospech obvineného M. A..

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa po zvážení všetkých okolností prípadu teda stotožnil s názorom sudcu pre prípravné konanie, že použitie vyššie spomenutých inštitútov nahradzujúcich väzbu, prichádza v danom prípade do úvahy; má za to, že u obvineného možno účel väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. dosiahnuť aj prijatím písomného sľubu podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. za súčasného uloženia primeraných obmedzení v zmysle § 82 ods. 1 písm. a/, písm. f/, písm. h/ Tr. por. V podrobnostiach preto poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia, ktoré považuje v tomto smere za dostatočné.

Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 16. januára 2013

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová